ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Pavla Molka a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **J. Š.,** zastoupený Mgr. Václavem Bartkem, advokátem se sídlem Královopolská 874/84, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí,** se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 28. 4. 2017, č. j. 33 A 54/2015 - 46,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Václavu Bartkovi, advokátu, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši **1 573 Kč**, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 17. 7. 2015, č. j. MPSV-UM/12880/15/9S-JMK, žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil usnesení Úřadu práce České republiky - krajské pobočky v Brně (dále jen „úřad práce“) ze dne 12. 5. 2015, č. j. 8578/2015/KUR, jímž nebylo vyhověno žádosti žalobce o prodloužení lhůty k seznámení se s podklady rozhodnutí v rámci správního řízení o přiznání dávky mimořádné okamžité pomoci na úhradu odůvodněných nákladů souvisejících se vzděláním nebo zájmovou činností nezaopatřeného dítěte a na zajištění nezbytných činností souvisejících se sociálně-právní

ochranou dětí. Žalobce v tomto řízení žádal o dávku na zakoupení počítače pro syna a příspěvek na doučování syna z angličtiny v předpokládané výši těchto výdajů 9 400 Kč.

II.

[2] Žalobce podal proti výše uvedenému rozhodnutí žalobu ke Krajskému soudu v Brně, který ji jako nepřípustnou odmítl usnesením ze dne 28. 4. 2017, č. j. 33 A 54/2015 - 46. Napadené rozhodnutí, respektive rozhodnutí úřadu práce, vyhodnotil krajský soud jako rozhodnutí, jímž se pouze upravuje vedení správního řízení ve smyslu § 70 odst. 1 písm. c) s. ř. s., proti němuž není samostatná žaloba přípustná [§ 68 písm. e) s. ř. s.].

III.

[3] Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost, jíž se domáhal jeho zrušení i zrušení rozhodnutí žalovaného a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. Namítal, že vydání napadeného správního rozhodnutí předcházelo porušení jeho práva na spravedlivý proces, neboť nebyl pro zdravotní indispozici schopen se svých práv domáhat. Krajský soud na toto rozhodnutí nesprávně aplikoval kompetenční výluku. Neznalost podkladů rozhodnutí ze strany stěžovatele má bezesporu vliv na konečné rozhodnutí ve věci, neboť mu brání se k těmto podkladům vyjádřit či je doplnit. Krajský soud odhlédl od specifika správního řízení, které spočívalo v objektivní nemožnosti stěžovatele se ve stanovené lhůtě k podkladům rozhodnutí vyjádřit. Žalovaný navíc porušil procesní práva stěžovatele v odvolacím řízení, neboť mu neprodloužil lhůtu k doplnění blanketního odvolání. Stěžovatel na závěr upozornil na řízení vedené u krajského soudu pod sp. zn. 22 A 11/2015, v němž krajský soud skutkově prakticky totožnou věc nejen věcně posoudil, ale stěžovateli vyhověl a napadené rozhodnutí žalovaného zrušil.

IV.

[4] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[5] Kasační stížnost není důvodná.

[6] Na úvod je třeba zdůraznit, že usnesení krajského soudu o odmítnutí žaloby lze napadnout pouze z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tedy z důvodu tvrzené nezákonnosti odmítnutí žaloby (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98, publ. pod č. 625/2005 Sb. NSS). Ten může zahrnovat jak nesprávné právní posouzení, tak nepřezkoumatelnost či jinou vadu řízení, mohla-li mít za následek nezákonné odmítnutí žaloby (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2016, č. j. 6 As 2/2015 - 128). Z okruhu námitek vznesených stěžovatelem tak přichází v úvahu pouze posouzení otázky, zda je rozhodnutí o

nevyhovění žádosti o prodloužení lhůty k seznámení se s podklady rozhodnutí (respektive rozhodnutí odvolacího orgánu takové rozhodnutí potvrzující) samostatně přezkoumatelné ve správním soudnictví, či zda se jedná o rozhodnutí, jímž se pouze upravuje vedení řízení a které může být přezkoumáno společně s rozhodnutím ve věci samé.

[7] Nejvyšší správní soud se stejnou námitkou téhož stěžovatele zabýval již v rozsudku ze dne 27. 4. 2017, č. j. 9 Ads 73/2017 - 26, v němž dospěl k závěru, že „*zamítnutí žádosti o prodloužení lhůty k seznámení se s podklady rozhodnutí je úkon, jímž se upravuje vedení řízení před správním orgánem. Přímé dopady takového úkonu se projevují pouze v oblasti průběhu řízení (vymezení časového prostoru pro seznámení se s podklady rozhodnutí), z tohoto hlediska je podřazení zamítnutí žádosti o prodloužení lhůty k seznámení se s podklady rozhodnutí pod § 70 písm. c) s. ř. s. zcela namístě. […] Žalobou ve správním soudnictví je možné napadnout rozhodnutí o odvolání proti rozhodnutí o samotné žádosti o mimořádnou okamžitou pomoc za splnění dalších podmínek vyplývajících ze soudního řádu správního. Je tak zajištěna soudní ochrana proti konečnému výsledku posouzení samotné žádosti o tuto dávku pomoci v hmotné nouzi, které proběhlo před orgány veřejné správy, čímž je naplněn požadavek soudního přezkumu rozhodnutí týkajícího se základního práva (zde základního práva dle čl. 30 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, dle něhož má každý, kdo je v hmotné nouzi, právo na takovou pomoc, která je nezbytná pro zajištění základních životních podmínek; podrobnější úpravu tohoto práva přenechal ústavodárce v čl. 30 odst. 3 Listiny základních práv a svobod zákonu). V rámci žaloby směřující proti rozhodnutí o odvolání proti rozhodnutí o žádosti o mimořádnou okamžitou pomoc je možno namítat nezákonnost správního rozhodnutí též z důvodu porušení procesních práv v řízení před správním orgánem. V takové žalobě je proto obecně možno uplatnit i námitky vztahující se k nedostatečné možnosti seznámit se s podklady rozhodnutí.*“

[8] Nejvyšší správní soud se v rozsudku č. j. 9 Ads 73/2017 - 26 vypořádal i s odkazem stěžovatele na rozsudek ze dne 12. 1. 2017, č. j. 22 A 11/2015 - 70, v němž krajský soud správní rozhodnutí stejné povahy jako v projednávané věci věcně přezkoumal. Dospěl k závěru, že „*rozhodnutí, které jeden z krajských soudů vydal ve správním soudnictví, není pro jiné krajské soudy ani pro samotný krajský soud, který rozhodnutí vydal, závazné v tom smyslu, že by se soudy nemohly od právních názorů zde vyjádřených jakkoli odchýlit. […] V případě, že se účastník řízení dovolává právního názoru, který některý z krajských soudů dříve zaujal v právně i skutkově shodné věci s věcí daného účastníka, má soud, před nímž se vede řízení, na zvážení, zda je účastníkem odkazované soudní rozhodnutí vybudované na přesvědčivé argumentaci a přiléhavé aplikaci právní normy. Tento soud se buď může s právním názorem v odkazovaném rozhodnutí ztotožnit, nebo může zaujmout jiný – odlišný – právní názor. Pokud se soud rozhodne zaujmout jiný právní názor, je jeho povinností své rozhodnutí dostatečně podrobně a precizně odůvodnit tak, aby účastníkům bylo jasné, proč soud nepostupoval ve shodě s odkazovaným soudním rozhodnutím. Nicméně samotná skutečnost, že v jiném rozhodnutí krajského soudu byl vyjádřen odlišný právní názor na půdorysu skutkově i právně shodného případu, nebrání zaujetí jiného právního názoru.*“

[9] V napadeném usnesení krajský soud dospěl k odlišnému právnímu názoru od právního názoru, který byl zaujat v jiném jeho rozhodnutí. V nyní napadeném usnesení krajský soud přesvědčivě a přiléhavě vyložil ustanovení relevantního právního předpisu na posuzovaný případ. Jelikož se stěžovatel v žalobě nedovolával rozsudku ze dne 12. 1. 2017,

č. j. 22 A 11/2015 - 70, nemusel se k němu krajský soud výslovně vymezovat. Navíc důvody pro odmítnutí žaloby jsou v nyní napadeném usnesení krajského soudu natolik podrobně a precizně postihnuty, že by jeho odůvodnění plně obstálo i tehdy, kdyby se stěžovatel v žalobě rozsudku ze dne 12. 1. 2017, č. j. 22 A 11/2015 - 70, dovolával.

[10] K tomu lze doplnit, že shodné rozhodování soudů ve skutkově podobných případech (a tedy jeho předvídatelnost) je bezesporu jedním z atributů materiálního právního státu a součástí principu právní jistoty (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 8. 2008, č. j. 2 Afs 47/2004 - 73, publ. pod č. 398/2004 Sb. NSS, nález Ústavního soudu ze dne 25. listopadu 1999, sp. zn. III. ÚS 470/97). Nelze však trvat na tom, aby se krajské soudy slepě držely jednou zaujatého právního názoru. Takto kategoricky formulovaný požadavek by totiž byl v rozporu se zásadou soudcovské nezávislosti a z praktického hlediska by vylučoval jakýkoli judikatorní vývoj. V projednávané věci, stejně jako ve věcech posuzovaných devátým senátem Nejvyššího správního soudu ve výše citovaném rozsudku a krajským soudem v rozsudku č. j. 22 A 11/2015 - 70, se navíc jednalo o relativně novou právní otázku, neboť povaha nevyhovění žádosti o prodloužení lhůty k seznámení s podklady rozhodnutí nebyla v judikatuře správních soudů dosud posuzována. Nebylo tak možné vyloučit, že jednotlivé soudy, ba i jednotlivé senáty stejného soudu zaujmou k této otázce rozličná stanoviska, jak se nakonec také stalo. Samosoudci rozhodujícímu o žalobě stěžovatele tak nelze vyčítat, že – s vědomím, že jeho rozhodnutí může být předmětem přezkumu ze strany kasačního soudu – postupoval podle svého právního názoru, který velice přesvědčivě odůvodnil a s nímž se Nejvyšší správní soud plně ztotožňuje.

[11] Krajský soud tedy postupoval správně, když žalobu stěžovatele odmítl jako nepřípustnou. Stěžovateli tímto postupem není upřeno právo na přístup k soudní ochraně, neboť porušení svých práv ve správním řízení bude moci namítat v rámci případné žaloby proti rozhodnutí žalovaného ve věci samé.

[12] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[13] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

[14] Ustanovenému zástupci stěžovatele Nejvyšší správní soud přiznal odměnu za jeden úkon právní služby spočívající v podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů] ve výši 1 000 Kč [§ 9 odst. 2 a § 7 bod 3 advokátního tarifu], k čemuž náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Vzhledem k tomu, že advokát je plátcem daně z přidané hodnoty, odměna je dále zvýšena o částku odpovídající této dani, kterou je tato osoba povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona

č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Částka daně, vypočtená podle citovaného zákona, činí 273 Kč. Celkem tedy odměna ustanoveného advokáta činí částku ve výši 1 573 Kč. Tato částka mu bude vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. května 2018

Mgr. David Hipšr
předseda senátu